

◆ زندگینامه آیت الله صدوقی

چهارشنبه ۲۴ آبان ۱۳۸۵

آیتا... محمد صدوقی امام جمعه‌ی شهر یزد بود و در تابستان سال ۱۳۶۱ به شهادت

رسید. پس از شهادت آقای صدوقی آیتا... خاتمی به دستور امام خمینی(ره) امام

جمعه یزد می‌شود. ایشان پدر سید محمد خاتمی هستند و چند سال پیش فوت

کرده‌اند). صدوقی) در سال ۱۲۸۷ شمسی در یزد متولد شدم. پدرم آقا میرزا ابوطالب

یکی از روحانیون معروف این شهر بود. در مسجد روضه‌ی محمدیه نماز می‌خواند و امام

جماعت بود. پدرم مرجع دینی بود و دست خط بسیار خوبی داشت. مردم به پدرم

اعتماد زیادی داشتند. هفت ساله بودم که پدرم را از دست دادم. از آن به بعد سرپرستی

ما را پسر عمویم بر عهده گرفت و زندگی ما را اداره کرد. درس خواندن را از کودکی

شروع کردم. تا 20 سالگی مقدمات علوم دینی را خواندم. بعد تصمیم گرفتم برای ادامه‌ی تحصیل به اصفهان بروم یعنی در سال ۱۳۰۸. قبل از مسافرت. با دختر عمویم ازدواج کردم و زندگی مشترک ما از اهیم سال شروع شد. در مدرسه‌ی چهارباغ اصفهان مستقر شدم. برف سنگینی در اصفهان بارید نتوانستم دوام بیاورم و برگشتم یزد. برای ادامه‌ی تحصیل این بار راهی قم شدم همسرم را هم با خودم بردم. در سال ۱۳۰۹ رفتیم به شهر قم. ۲۱ سال در آنجا بودیم. خوشبختانه خیلی زود با آیتا... حاج شیخ عبدالکریم حائری یزدی آشنا شدم. که بنیانگذار و مدیر حوزه‌ی علمیه قم بود این آشنایی باعث که مورد محبت آقای حائری قرار گرفتم. علاقه‌ی من به ایشان تا حدی بود که دیدن هر روزه‌ی ایشان را واجب می‌دانستم. من هم گرفتاری و مشکلات طلبه‌ها را به گوش ایشان می‌رساندم. در اطراف قم منطقه‌ای است به نام عباس آباد که در آنجا زراعت می‌کردم. به لطف خداوند، آنچنان حافظه‌ام قوی بود که اسم ده هزار طلبه‌ای که شریه می‌گرفتند بی‌کم و کاست در ذهنم بود. آیتا... حاج شیخ عبدالکریم حائری یزدی در سال ۱۳۱۵ به رحمت حق پیوست. با مرگ بنیان‌گذار حوزه‌ی علمیه‌ی قم اوضاع بر روحانیان و طلبه‌ها سخت شد. رضا خان پهلوی سختگیری‌های خود را شروع کرد. تلاش کرد لباس روحانیون را از آن بگیرد و می‌گفت: پوشیدن لباس روحانیت

ممنوع است .

عاقبت به فکر افتادیم که آیتا... سید حسین بروجردی را به قم بیاوریم. من همان

روزهای اول با امام خمینی در ورودم به قم آشنا شدم. ایشان در مسجد سلماسی

نزدیک محله‌ی یخچال قاضی قم درس می‌دادند. امام از اول به عنوان یک روحانی

فوق‌العاده شناخته شده بودند .

در سال ۱۳۳۰ برای انجام کاری به یزد آمدم و در زادگاهم ماندم. در یزد شروع کردم

به تدریس علوم دینی و تعمیر مدرسه‌ها. وقتی آقای صدوقی وارد یزد می‌شود مردم این

شهره و آبادی‌های اطراف به استقبال ایشان می‌روند. جمعیت آن قدر زیاد بوده که از ۸

کیلومتر مانده به یزد، مردم پیر و جوان و زن و مرد ایستاده بودند. پسر آیتا...

صدوقی که الان امام جمعه‌ی یزد است گفته: «وقتی پدرم داشت بر تعمیرات مسجد

حظیره نظارت می‌کرد به بنا می‌گوید در این گوشه‌ی مسجد یک قبر برای من بکن.

پدرم به بنا می‌گوید من این جا خواهم خوابید برای همیشه. بعد از شهادت پدرم همان

بنا آمد و پیکر پدرم را در قبر گذاشت.» در سال‌های ۱۳۲۹ و ۱۳۳۰ که اعضای فداییان

اسلام تحت تعقیب مأموران شهربانی بودند سید محمد واحدی یکی از همین فداییان

به خانه‌ی آیتا... صدوقی در قم پناه می‌برد. و آیتا... صدوقی او را در یک کمد

دیواری پنهان کرد. واحدی چند شبانه روز داخل کمد بود و صبح‌های زود و شب‌ها دیر وقت بیرون می‌آمد. در سال ۱۳۴۱ وقتی شکل مبارزه علنی شد و امام خمینی رهبری آن را به دست گرفت آیتا... صدوقی مانند برخی دیگر از روحانیون وارد میدان شد. در همین سال دولت محمد رضا پهلوی لایحه‌ای را با نام «انجمن‌های ایالتی و ولایتی» به مجلس شورای ملی داد تا تصویب کند. در سال ۱۳۴۱ دومین مخالفت آشکاری که امام خمینی علیه حکومت پهلوی کرد در زمینه‌ی انقلاب سفید بود. امام خمینی در سیزدهم خرداد ماه ۱۳۴۲ که عاشورای حسینی بود سخنرانی پرشوری کرد. امام تا آن روز علیه حکومت پهلوی این قدر کوبنده حرف نزده بود. حکومت پهلوی در پانزدهم خرداد امام را دستگیر و به تهران برد. مردم برخی از شهرها برای اعتراض به خیابانها ریختند از جمله تهران، قم و اطراف ورامین و گروهی از مردم به شهادت رسیدند. آقای صدوقی و تعدادی از روحانیون مدتی در تهران ماندند و بعد با فشار ساواک به شهرهای خود رفتند. دولت شاه در مهر ماه ۱۳۴۳ لایحه‌ای را به طور پنهانی برای تصویب به مجلس شورای ملی فرستاد برطبق این لایحه اگر آمریکایی‌ها در ایران خلاف قانون رفتار می‌کردند و جرمی مرتکب می‌شدند دستگاه قضایی ایران نباید آن‌ها را محاکمه می‌کرد. امام به خاطر همین سخنرانی بسیار مهمی در قم انجام دادند و حکومت پهلوی

امام را دستگیر کرد. آیتا... صدوقی بسیار ناراحت شد و گریه کرد و به مؤذن‌ها گفت

که در مسجدها اذان بگویند. ساواک بیشتر رفت و آمد آیتا... صدوقی را زیر نظر

داشت. حکومت شاه دی ماه ۱۳۵۶، تعدادی از مردم شهید قم را که در حال تظاهرات

بودند به گلوله بست و آن‌ها را شهید یا مجروح کرد. در دهم فروردین ماه ۱۳۵۷،

تعدادی از مردم شهر یزد به دست نیروهای امنیتی شاه کشته شدند. در دهم فروردین

۱۳۵۷ تعدادی از مردم شهر یزد به دست نیروهای امنیتی شاه شهید شدند. آنان به

دعوت آیتا... صدوقی جمع شدند در مسجد آقای صدوقی ۱۲ روز در پاریس بود و

گفتگوهای زیادی بین ایشان و امام صورت گرفت. بعد از برگشتن آیتا... صدوقی به

ایران، اعتصابها و اعتراض‌ها بیش از پیش شد. در خانه‌ی او به روی همه باز بود. با

مردمک بسیار صمیمی بود. کودکان و نوجوانان را بسیار دوست داشت. او علاقه مند بود

که مردم در آسایش زندگی کنند. یکی از بزرگترین کارهای صدوقی ساختن یک مرکز

آموزشی بود. در سال ۱۳۶۱ شهادتشان در محراب بود که از مردم گذشت و به خدا

رسید.